

Alþingi
Erindi nr. P 139/1985
komudagur 64. 2011

Ferðamálastofa
Icelandic Tourist Board

Geirsgata 9 · 101 Reykjavík
Sími: 535-5500 · Fax: 535-5501
upplýsingar@icetourist.is
www.ferdamalastofa.is
www.ferdalaq.is

Strandgata 29 · 600 Akureyri
Sími: 535-5610 · Fax: 535-5511
upplýsingar@icetourist.is
www.ferdamalastofa.is
www.ferdalaq.is

Skrifstofa Alþingis
Bt. Nefndasviðs
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 24. febrúar 2011

Efni: Viðbótarumsögn Ferðamálastofu við frumvarp til laga um framkvæmdasjóð ferðamannastaða, ásamt fylgigögnum.

Mál: 382 - Þskj.: 508

Iðnaðarnefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Ferðamálastofu um frumvarp til laga um framkvæmdasjóð ferðamannastaða (heildarlög), 382. mál.

Ferðamálastofa sendi inn umsögn um umrætt frumvarp 15. febrúar s.l. Í þeirri umsögn láðist að gera eftirfarandi athugasemdir.

Með tilkomu Framkvæmdasjóðs ferðapjónustunnar og markaðs tekjustofns til framkvæmda í þjóðgörðum og á öðrum friðlýstum svæðum skapast langþráð tækifæri til uppbyggingar og viðhalds ferðamannastaða út frá sjálfbærnisjónarmiðum, möguleikar á að auka samþættingu ferðamála og náttúruverndarsjónarmiða sem og tækifæri til að tryggja betur öryggi ferðamanna.

Skilningur á tengslum ferðapjónustu, sjálfbærrar atvinnusköpunar og náttúruverndar er sífellt að aukast. Á sama tíma er mönnum ljóst að illa ígrunduð og óskipulögð ferðapjónusta getur valdið ágangi á náttúru og samfélög. Fræðimaðurinn Stephen McCool er meðal þeirra sem rannsakað hefur hvernig

umhverfi og samfélög geta hagnast á aukinni ferðaþjónustu, hvernig samþætt ráðsmennska (e. „stewardship“) getur aukið hagsæld og til hvaða aðgerða þarf að grípa til þess að náttúruferðaþjónusta, sjálfbærni og friðunaraðgerðir fari saman. Samkvæmt honum er afar mikilvægt að samþætta menningarleg, fagurfræðileg og náttúrufræðileg sjónarmið með þátttöku sveitarfélaga, stjórnvalda, almennings og þeirra aðila sem byggja atvinnu sína á náttúruverndarsvæðum.

Með hliðsjón af ofangreindum sjónarmiðum hefði verið farsælast að tekjustofninn rynni í heild sinni í sameiginlegan sjóð undir stjórn fagnefndar sem í sætu ferðaþjónustuaðilar, fulltrúar sveitarfélaga auk fulltrúa opinberra stjórnvalda á sviði ferðamála og náttúruverndar og að unnið yrði á grunni heildstæðrar, samræmdrar stefnu og forgangsröðunar við ákvörðun verkefna.

Kannanir hafa sýnt að um 80% erlendra ferðamanna byggja ákvörðun sína um að heimsækja landið á hugmyndum um einstætt náttúruferð. Fullyrða má að flestir staðir, sem taldir eru til ferðamannastaða í daglegu tali teljist jafnframt til náttúruverndarsvæða skv. 8.tl. 3.gr. náttúruverndarlaga 44/1999. Með sama hætti má fullyrða að flest friðuð svæði á Íslandi teljist með helstu ferðamannastöðum landsins.

Það er því mikilvægt að tryggja að unnt verði að marka heildstæða stefnu um fjármögnun og forgangsröðun verkefna sem umrædd gjöld eiga að renna til, óháð því hvort fjármunir fara um Framkvæmdasjóð ferðaþjónustunnar eða renna beint til þjóðgarða og annarra friðlýstra svæða. Mjög brýnt er að byggja upp ferðamannastaði til að geta tekið á móti þeim aukna fjölda ferðamanna sem gert er ráð fyrir að sækji Ísland heim á komandi árum, en jafnframt liggur fyrir að umfangsmikil verkefni á sviði viðhalds á fjölsóttum ferðamannastöðum bíða fjármagns til framkvæmda.

Á vinnslutíma þessa frumvarps lagði Ferðamálastofa til lista yfir 49 staði og svæði þar sem brýnast er að fara í framkvæmdir. Þessi listi er byggður á reynslu starfsmanna Ferðamálastofu, en einnig var leitað eftir tillögum og umsögnum forstöðumanna markaðsstofa landshlutana, Umhverfisstofnunar, Samtaka ferðaþjónustunnar og Ferðamálasamtaka Íslands. Ekki er til kostnaðargreining á þessum framkvæmdum en ljóst má vera að um verulegar upphæðir er að ræða sem hlaupa á hundruðum milljóna króna.

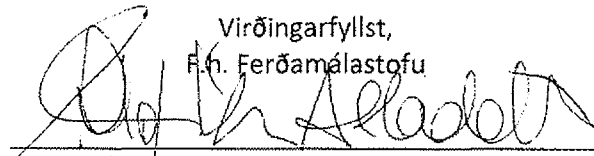
Ferðamálastofa hefur í samvinnu við Fjársýslu ríkisins og Hönnunarmiðstöð Íslands hafið vinnu við gerð leiðbeiningarrits um gerð vandaðra ferðamannastaða, þar sem m.a. er tekið tillit til landfræði, menningar og sögu viðkomandi svæðis og er áætlað að þeirri vinnu ljúki á komandi hausti. Afrakstur þessarar vinnu ætti að nýtast vel þegar kemur að hönnun og skipulagningu ferðamannastaða og kostnaðargreiningum á framkvæmdum. Jafnframt leggur Ferðamálastofa nú, í samvinnu við Umhverfisstofnun og Slysavarnarfélagið Landsbjörgu, lokahönd á gerð öryggisstefnu fyrir ferðamannastaði sem ætla má að geti orðið forráðamönnum þessa tekjustofns til stuðnings við stefnumörkun og áætlanagerð.

Í frumvarpi til laga um farþegagjald og gistigjald er gert ráð fyrir að 2/5 þess tekjustofns sem þar er markaður renni beint í uppbyggingu innan þjóðgarða og annarra friðaðra svæða. Tryggja þarf að um samlegð við Framkvæmdasjóð ferðaþjónustunnar verði að ræða, verði niðurstaðan ekki sú að setja á stofn einn öflugan sjóð í umsýslu Ferðamálastofu sem starfar undir formerkjum samþættingar ferðaþjónustu, náttúruverndar og sjálfbærrar atvinnuuppbyggingar.

Að lokum vill Ferðamálastofa ítreka ánægju sína með að nú skuli loks verða til framkvæmdasjóður sem hefur það meginmarkmið að koma að undirbúningi, uppbyggingu og viðhaldi ferðamannastaða, þjóðgarða og friðlýstra svæða.

Meðf.: Listi Ferðamálastofu yfir 49 staði og svæði þar sem brýnast er að fara í framkvæmdir.

Virðingarfyllt,
F.h. Ferðamálastofu

Ólöf Ýrr Atladóttir, ferðamálastjóri

Framkvæmdasjóður ferðaþjónustunnar

Hugmyndir að fyrstu verkefnum

Þeir listar sem hér koma á eftir eru hugmyndir og tillögur að fyrstu verkefnum og eru þetta allt þekktir ferðamannastaðir. Listarnir eru byggðir á reynslu starfsmanna Ferðamálastofu, leitað var eftir tillögum forstöðumanna Markaðsstofa landshlutanna þeir beðnir að koma með ábendingar frá sínum svæðum. Þá var leitað umsagnar Umhverfisstofnunar, Samtaka ferðaþjónustunnar (SAF) og Ferðamálasamtaka Íslands (FSÍ).

I. Þekktir ferðamannastaðir í forgang

Eftirtaldir staðir eru þekktir ferðamannastaðir og margir hverjir seglar fyrir sín svæði sem kalla nú þegar á verulegt viðhald eða frekari uppbyggingu.

1. Geysir
2. Gullfoss
3. Þingvellir
4. Skógafoss
5. Hveravellir
6. Grábrók
7. Dimmuborgir
8. Hveraröndin við Námafjall
9. Landmannalaugar og nágreni
10. Goðafoss
11. Dettifoss (að vestanverðu)
12. Látrabjarg
13. Djúpalónssandur, Dritvík og Svalpúfa
14. Jökulsárlón á Breiðamerkursandi
15. Helgustaðanáma
16. Dyrfjöll - Stóruð
17. Reykjanesfólkvangur / Reykjanestá / Seltún

II. Aðrir þekktir ferðamannastaðir

Eftirtaldir staðir eru í dag vinsælir meðal ferðamanna sem og seglar fyrir sín svæði, flestir af þessum stöðum kalla á heildarskipulag, viðhald og frekari uppbyggingu.

1. Seljalandsfoss
2. Dyrhólaey
3. Reynisfjara
4. Hengifoss
5. Skessugarður / Sænautasel
6. Leirhnjúkur og Víti
7. Hraunfossar
8. Surtshellir og Víðgelmir
9. Dynjandi
10. Rauðisandur